

Behovsbedömning

Detaljplan för
Hälsan 2 m.fl.
Väster, Jönköpings kommun

Bedömning av miljöpåverkan

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB för planer och program) enligt PBL 5:10 och MB 6:11-18 skall upprättas om kommande detaljplaners genomförande kan antas medförande en betydande miljöpåverkan. För att klarlägga om planen kan innebära en betydande miljöpåverkan behöver en s.k. behovsbedömning göras. Fördjupat beslutsunderlag återfinns i plan- och genomförandebeskrivningen under rubriken ”Konsekvensbeskrivning”.

Platsens förutsättningar

Planområdet innefattar Hälsan 5, del av fastigheten Hälsan 2, del av Hälsan 3 och marksamfälligheten Hälsan s:1.

Större delen av kvarteret Hälsan består idag av befintlig bebyggelse som skall finnas kvar, vilket innebär att inte hela kvartetet kommer att planläggas. Planområdet är mångfacetterat då finns flertalet byggnader med olika utformningar och användningsområden. På fastigheten Hälsan 5 återfinns idag en envåningbyggnad, i vilken apoteksverksamhet bedrivs. Omgivande byggnader i kvarteret består av kontors- och vårdlokaler uppförda i fem-åtta våningar. På Hälsan 3 är idag en femvåningsbyggnad lokaliserad, vilken inrymmer en vårdcentral. På Hälsan 2 återfinns en byggnad uppförd i åtta våningar, som inrymmer företaget Science park.

Sigma Civil AB har på uppdrag av Jönköpings kommun utfört en geoteknisk undersökning för fastigheten Hälsan 2. Undersökningen visade att stabilitetsförhållandena är i dagsläget goda. Sigma Civil AB beskriver att schakter under 3 m djup bedöms kunna utföras med för materialet erforderlig släntlutning under normala belastningsförutsättningar. Schakter djupare än 3 m skall kontrolleras och verifieras för fullgod stabilitet. Fyllnadsjorden är i vissa delar sättningbenägen och kan ge upphov till differenssättningar vid belastning. Den naturligt lagrade sanden under fyllnadsmassorna är av relativt bra kvalitet med medelhög relativ fasthet, vilket innebär att eventuella sättningar kommer att genereras vid en initial belastning utan större risk för fortskridande krypsättningar.

BGK har på uppdrag av exploatören Tosito Invest utfört en geoteknisk undersökning för fastigheten Hälsan 5. BGK beskriver att den planerade byggnaden utgörs av ett 14 våningar högt bostadshus med tung betongstomme vilket innebär att det kan komma att krävas pålning. När befintliga byggnader inom området avlägsnats rekommenderas en kompletterande undersökning för att konstatera ev. avvikelser i marken inom byggytan. Från resultaten av undersökningen bedöms att inga speciella stabilitetsproblem i marken förekommer.

Sweco Environment AB har på uppdrag av Tosito Invest AB utfört en miljöteknisk markundersökning i samband med geoteknisk undersökning (BGK). Undersökningen utfördes längs Fabriksgatans södra del samt den gångväg som finns mellan Fabriksgatan och Barnarpsgatan. Miljöprover uttogs

i lägen för geoteknisk undersökning. Syftet med undersökning var att undersöka eventuell förekomst av de misstänkta föroreningarna olja, PAH och metall. De fem jordproverna visar inte på någon påverkan av de analyserade ämnena. Samtliga ämnen underskrider gällande riktvärden för såväl känslig mark (KM) som mindre känslig mark (MKM). De analyserade proverna är inte förorenade av analyserade ämnen över tillämpade riktvärden. Bedömningen baseras på syn- och luktntryck samt analysresultat från jordprover i de provtagna punkterna.

Vatten och Samhällsteknik har på uppdrag av Tekniska kontoret Jönköpings kommun utfört en översiktlig miljöteknisk markundersökning på fastigheten Hälsan 2. Uppdraget har utförts i samband med geoteknisk undersökning utförd av Sigma Civil AB. Resultatet gav inte indikation på någon förekomst av flyktiga föroreningar i fyllnadsmassorna. Resultaten för de fem samlingsproverna som analyserades i första läget visar generellt på ej detekterbara eller låga föroreningshalter. Utifrån erhållna analysresultat för både samlingsprover och vissa delprover, resultat från PID-mätning samt fältobservationer görs bedömningen att föroreningsgraden i det undersökta området är acceptabel och att inget behov av efterbehandlingsåtgärder finns.

Planens styrande egenskaper

Planområdet är planlagt sedan tidigare. Gällande detaljplan för Hälsan 5 och 3 samt del av Hälsan 2 är detaljplan 0680K-DP990812, vilken anger medger bostäder, kontor och vård i hela planområdet. Gällande detaljplan för Hälsan s:1 samt del av Hälsan 2 är detaljplan 0680K-DP990812, som medger kontor på del av Hälsan 2 och gångtrafik samt begränsad fordonstrafik på Hälsan s:1.

Den nya detaljplanen möjliggör för bostadsbebyggelse, kontorsverksamhet, centrumverksamhet, skolverksamhet, vård och parkering. I planen förekommer användningar på olika höjdded för att möjliggöra att så kallade tredimensionella utrymmen kan skapas. På grund av kultur- och byggnadshistoriska värden hos den äldre byggnaden från 1920-talet krävs i planen att en indragen bottenvåning skapas i den nordöstra delen av byggrätten på Hälsan 2. Detta för att den äldre byggnaden skall respekteras och ges utrymme. Även ring- och korsmark begränsar bebyggelse i nära anslutning till den äldre byggnaden på Hälsan 2. Arkad krävs även i den södra delen av Hälsan 2, detta för att bredda passagen mellan tillkommande bebyggelse och den befintliga garagedriften. Arkad krävs också i den västra delen av Hälsan 5. I detaljplanen föreslås att marksamfälligheten s:1 omvandlas till en kommunal gata, detta på grund av ökad frekventering av gatan som en följd av tillkommande bebyggelse i kvarteret. Bebyggelsen på de olika fastigheterna begränsas i höjd med hjälp av totalhöjder och byggnadshöjd, för att begränsa exploateringen i höjdded och på så vis anpassa tillkommande bebyggelse till nuvarande bebyggelse i området.

Planens tänkbara effekter

Planförslaget föreslår högre bebyggelse, vilket innebär att genomförandet av planen kommer att resultera i att stadsbilden förändras. Den föreslagna högre bebyggelsen kommer innebära att kvarteret Hälsan förändras och får ett annat

uttryck på så väl nära som långt avstånd. Den tillkommande bebyggelsen på Hälsan 2 och 5 innebär att en tydlig kvartersstruktur skapas, vilket kan ses som positivt ur ett stadsbyggnadsperspektiv då det innebär att lågexploaterade fastigheter förtätas genom högre exploatering och att läsbarheten i staden förbättras. Den mark som tas i anspråk bedöms inte ha några betydande naturvärden, varför effekterna av planens genomförande inte bedöms som negativa ur detta avseende. Exploateringen kan ses som positiv sett till miljömålen då nyexploateringen sker inom befintlig bebyggelse, i anslutning till kollektivtrafik och i närhet till service. Planområdet är lokaliserat i nära anslutning till grönytor och lekplats. Lasarettsparken skall dessutom rustas upp i samband med exploateringen, vilket innebär att ett attraktivt grönområde skapas i anslutning till planområdet. Trafiksäkerheten omkring planområdet bedöms kunna tillgodoses och delvis förbättras då en ny gång- och cykelväg föreslås. Under genomförandet av planen kan de boende i närområdet komma att påverkas av störningar såsom ökat buller och ökad trafik. Efter byggnation skett beräknas dock inte riktvärdena för buller att överskridas, vilket innebär en god boendemiljö skall kunna uppnås. Genomförandet av förslaget beräknas öka elförbrukningen i området och belastningen av VA-system, offentlig service och vägar kommer att bli större.

Sammanvägd behovsbedömning

Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen bedöms innebära på miljön redovisas i planbeskrivningen under rubriken ”Planens konsekvenser” samt sammanfattas ovan. Kommunen bedömer utifrån dagens värderingar och kunskapsnivå att genomförandet av planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan i den betydelse som avses i PBL. Därmed behöver en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken inte upprättas.

Vi har istället valt att integrera miljöfrågorna i detaljplaneprocessen genom att beskriva relevanta problem i planbeskrivningen och dess konsekvensbeskrivning. Den ordinarie detaljplaneprocessen innebär att berörd allmänhet, föreningar och myndigheter får insyn och påverkansmöjlighet vid flera tillfällen under ärendets gång. Hur synpunkterna beaktas sammanfattas i ordinarie samrådsredogörelser och utlåtanden. I detaljplaneprocessen är ambitionen att minimera projektets negativa påverkan på miljön. Eventuella behov av skyddsåtgärder föreskrivs som planbestämmelser eller i avtal och följs upp i bygglovet.

Behovsbedömning

Påverkan på miljö och människors hälsa bedöms utifrån två perspektiv; planens påverkan på omgivningen och omgivningens påverkan på planen

Del 1 - MKB			
	Ja	Nej	Kommentarer
MKB			
Kommer planen att innehålla verksamheter som finns redovisade i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 3?		x	
Kommer planen att medge sådan verksamhet eller åtgärd som finns redovisad i PBL 4 kap. 34 §?		x	
Påverkar planen Natura 2000-område enligt MB 7 kap. 28, 28 a §?		x	

Del 2 - Riksintressen *MB 3, 4 kap.			
	Påverkan		Kommentarer
	Berörs ej	Berörs	
Riksintressen			
Naturvård	x		
Vättern med öar och strandområden	x		
Rörligt friluftsliv	x		
Kulturmiljövård	x		
Natura 2000	x		
Vindbruk	x		
Yrkesfiske	x		
Totalförsvaret	x		
Väg	x		
Flygplats	x		
Järnväg	x		
Värdefulla ämnen och material	x		Planen ligger inom riksintresseområde för järnväg, men inte inom område för någon av de alternativa framtida sträckningarna.
Vattenförsörjning	x		

Del 3 - Omgivning					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Natur					
Växt- och djurliv, rödlistade arter	x				
Skyddsvärda träd	x				
Åkermark och skogsmark	x				
Annat	x				
Vatten					
Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	x				
Dagvatten	x				
Grundvatten	x				
Ytvatten	x				
Dricksvattentäkt	x				
Annat	x				
Hälsa och säkerhet					

Föroreningar i luft, mark och vatten	x			Då det inte bedöms finnas någon risk för att miljökvalitetsnormernas gränsvärde överskrids har inte några haltkartor för luft gjorts specifikt för den här detaljplanen. De årsmedelvärden för luftföroreningar som uppmätts på Barnarpsgatan och Kungsgatan är de närmsta mätningpunkterna. Dock är de punkterna där mätningarna gjorts inte i direkt närhet till planområdet och frekventeras av en mycket större andel fordon, vilket innebär att de värdena inte kan anses vara representativa för luftvärdena omkring planområdet. Emellertid överskrids inte miljökvalitetsnormernas gränsvärden i någon av mätningpunkterna. Rekommendationen är emellertid att ventilation sker från innegård eller tak för att minimera risken för föroreningar i bostäderna. Positivt är planområdets centrala läge innebär att det är möjligt att nyttja kollektivtrafik och därmed minska risken för att luftföroreningarna i området ökar.
Buller och vibration	x			Enligt kommunens karteringar överskrids inte riktvärdena för buller vid Hälsans 2's byggnader som angränsar till på Barnarpsgatan, Gjuterigatan eller Lasarettsgatan. Inte heller på Fabriksgratan överskrids riktvärdena för buller, vilket påvisas genom en bullerutredning som Soundcon genomfört på uppdrag av <u>exploatören på Hälsan 5</u> .
Trafik		x	x	Exploateringen innebär att tillkommande bebyggelse kommer att generera mer trafik, vilket kan anses vara negativt. Dock sker exploateringen i ett centralt läge i staden, vilket innebär att det finns möjlighet att gå, cykla eller åka kollektivt.
Farligt gods	x			
Översvämning	x			
Risk för erosion, sedimentation, ras och skred	x			
Miljö- och hälsofarliga ämnen	x			
Radon			x	Byggnader skall uppföras med ett radonskyddande byggnadssätt. Slangar under bottenplattan rekommenderas.
Djurhållning	x			
Strålning	x			
Kraftledningar	x			
Brand	x			
Explosion	x			
Ljus	x			
Skuggor			x	Lasarettsparken och omgivande bebyggelse såsom Hälsan 1 och Hallonet 7 kommer, vid vissa årstider och tider på dygnet, att skuggas då föreslagen bebyggelse är högre än nuvarande bebyggelse. Detta anses dock vara oundvikligt vid exploatering i centrala lägen med tät bebyggelsestruktur.
Lukt				
Avfall, återvinning	x			
Energiförsörjning			x	Den tillkommande bebyggelsen innebär att elförbrukningen förväntas öka.
Störningar under byggtiden			x	Störningar under byggtiden kommer sannolikt att förekomma.
Annat				
Kulturmiljö, stads- och landskapsbild				

Fornlämning, byggnadsminne	x			På den östra delen av fastigheten Hälsan 2 återfinns en tvåvåningsbyggnad från tidigt 1920-tal, vilken omnämns i "Stadsdelen Väster i Jönköping - kulturhistorisk utredning och förslag till bevarandeprogram" utgiven av Jönköpings läns museum. Byggnaden är utpekad som kulturhistoriskt värdefull. Byggnaden anges vara ett typexempel på 20-talets klassicism och således en byggnad som är kulturhistoriskt värdefull. Detta innebär att den i plankartan skyddas genom rivningsförbud (r) och skydd av kulturvärde (q). Tillkommande bebyggelse på Hälsan 2 har anpassats i bredd för att respektera och ge plats åt den äldre byggnaden.
Stads- och landskapsbild			x	Den tillkommande bebyggelsen på Hälsan 5 och 2 är högre än befintlig bebyggelse i området och kommer att förändra stadsbilden. Exploateringen är dock avgränsad och förändringen i stadsdelen Väster blir därför på det hela inte så stor.
Annat				
Motstående eller gemensamma intressen				
Motstridiga intressen i planen	x			
Mellankommunala intressen	x			

Del 4 - Kommunala styrdokument			
	Förenligt	Ej förenligt	Kommentarer
Kommunala styrdokument			
Översiktsplan	x		
Grönstrukturplan	x		
Naturvårdsprogram	x		
Östra Vätterbranternas naturvärden	x		
Program för hållbar utveckling - Miljö (miljökvalitetsnormer, miljömål, Agenda 21)	x		
Planprogram	x		
Planförstudier	x		
Gällande detaljplan		x	Gällande detaljplan anger ett lägre våningsantal.
Program för Jönköpings landsbygder	x		
Kulturhistorisk utredning och förslag till bevarandeprogram	x		
Ålborgåtaganden	x		
Program för anpassningar till klimatförändringar	x		
Haltkartor för luft Jönköping	x		Då det inte bedöms finnas någon risk för att miljökvalitetsnormernas gränsvärde överskrids har inte några haltkartor för luft gjorts specifikt för den här detaljplanen. De årsmedelvärden för luftföroreningar som uppmätts på Barnarpsgatan och Kungsgatan är de närmsta mätningpunkterna. Dock är de punkterna där mätningarna gjorts inte i direkt närhet till planområdet och frekventeras av en mycket större andel fordon, vilket innebär att de värdena inte kan anses vara representativa för luftvärdena omkring planområdet. Emellertid överskrids inte miljökvalitetsnormernas gränsvärden i någon av mätningpunkterna. Rekommendationen är emellertid att ventilation sker från innegård eller tak för att minimera risken för föroreningar i bostäderna. Positivt är planområdets centrala läge innebär att det är möjligt att nyttja kollektivtrafik och därmed minska risken för att luftföroreningarna i området ökar.
Plan för dagvattenhantering	x		
Dagvatten - policy och handlingsplan	x		
Annat	x		

Del 5 - Områdesskydd		
	Påverkan	Kommentarer

	Berörs ej	Berörs	
Skydd av områden enligt MB 7 kap.			
Naturresevat	x		
Kulturresevat	x		
Naturminne	x		
Biotopskyddsområde	x		
Djur- och växtskyddsområde	x		
Strandskyddsområde	x		
Miljöskyddsområde	x		
Vattenskyddsområde	x		
Annat	x		

Del 6 - Sammanvägd bedömning			
	Ja	Nej	Kommentarer
Sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan			
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		x	
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?	x		
			Kommentarer
Planens sammantagna miljöpåverkan			Planen anses inte medföra betydande miljöpåverkan. De problemen som uppkommit som skulle kunna hindra planläggning har avhjälpats med åtgärder.
Åtgärder i planen som förhindrar eller motverkar miljöpåverkan			Radonskyddande åtgärder rekommenderas, en ny gång- och cykelväg föreslås, hänsyn tas till den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden på Hälsan 2 genom att byggrätten på Hälsan 2 begränsas och geotekniska såväl som miljötekniska undersökningar av marken har gjorts.

Övriga konsekvenser

Del 1 - Övriga konsekvenser					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Övriga konsekvenser					
Barnkonventionen		x			Eftersom det bor barn och ungdomar i centrala Jönköping bedöms ett genomförande av planen beröra barn, dock inte på ett negativt sätt. Exempelvis kommer Lasarettsparken, vilken är lokaliserad strax intill planområdet, att upprustas i samband med planläggningen. Detta innebär därmed barn i olika åldrar i området kommer kunna utnyttja parken och på så vis få en attraktiv plats att leka och vistas i. Ur trafiksäkerhetssynpunkt kommer det att bli säkrare för barnen att transporteras då ett nytt gångfartsområde planeras genom kvarteret Hälsan.
Jämställdhet	x				
Trygghet, säkerhet		x			En trygg och säker boende miljö kan anordnas.
Tillgänglighet		x			Framtida bebyggelse skall anordnas enligt gällande tillgänglighetsnormer.
Ekonomiska konsekvenser, "planskada"	x				

Bilaga 1

Mål för hållbar utveckling (Agenda 21)					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Mål för hållbar utveckling					

<p>1. Begränsad klimatpåverkan: Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig</p>	x			<p>Miljömålet "begränsad klimatpåverkan" handlar om att minska utsläppen av växthusgaser, bland annat genom minskad förbränning av fossila bränslen inom transportsektorn. Förutsättningarna att ta sig till och från det aktuella planområdet med kollektivtrafik kan ses som mycket goda. Planområdets lokalisering gör det dessutom möjligt att gå och cykla exempelvis till skola och kommersiell service.</p>
<p>2. Frisk luft: Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</p>		x	x	<p>Då det inte bedöms finnas någon risk för att miljö kvalitetsnormernas gränsvärde överskrids har inte några haltkartor för luft gjorts specifikt för den här detaljplanen. De årsmedelvärden för luftföroreningar som uppmätts på Barnarpsgatan och Kungsgatan är de närmsta mätningarna. Dock är de punkterna där mätningarna gjorts inte i direkt närhet till planområdet och frekventeras av en mycket större andel fordon, vilket innebär att de värdena inte kan anses vara representativa för luftvärdena omkring planområdet. Emellertid överskrids inte miljö kvalitetsnormernas gränsvärden i någon av mätningarna. Rekommendationen är emellertid att ventilation sker från innegård eller tak för att minimera risken för föroreningar i bostäderna. Positivt är planområdets centrala läge innebär att det är möjligt att nyttja kollektivtrafik och därmed minska risken för att luftföroreningarna i området ökar.</p>
<p>3. Bara naturlig försurning: De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</p>	x			
<p>4. Gifrfri miljö: Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.</p>	x			
<p>5. Skyddande ozonskikt: Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</p>	x			
<p>6. Säker strålmiljö: Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.</p>	x			
<p>7. Ingen övergödning: Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</p>	x			
<p>8. Levande sjöar och vattendrag: Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</p>	x			
<p>9. Grundvatten av god kvalitet: Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</p>	x			

<p>10. Hav i balans samt levande kust och skärgård: Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktig hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</p>	X				
<p>11. Myllrande våtmarker: Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</p>	x				
<p>12. Levande skogar: Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas</p>	x				
<p>13. Ett rikt odlingslandskap: Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.</p>	x				
<p>14. Storslagen fjällmiljö: Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</p>	X				
<p>15. God bebyggd miljö: Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktig god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</p>		x			<p>I planförslaget föreslås en exploatering som innebär det sker ett tillägg till nuvarande bebyggelsestruktur och därmed en förtätning av stadsdelen Väster som helhet. De boende i området kommer ha möjlighet att resa kollektivt, vilket bidrar till ett hållbart resande. Planförslaget föreslår varierande användningar, t.ex bostäder, kontor och skola. På så vis skapas en bättre hushållning med markresurserna genom en högre bebyggelsetäthet och mångfacetterad användning.</p>
<p>16. Ett rikt växt- och djurliv: Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</p>	x				